

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 12 juli 2007

MEDITATIE

Bemoediging

Het wordt belangrijk geacht dat mensen voor ons zijn, ons gunstig gezind, ten goede voor ons werkzaam zijn. Vooral personen met macht en invloed kan men beter niet tegen zich hebben. Toch slechts nietige mensen, die niets vermogen buiten God Die hemel en aarde gemaakt heeft en Wiens opzicht over alles gaat. Aan Wie wij van al ons doen en laten rekenschap zullen moeten geven.

Bij Paulus is het voor de gemeente des Heeren, die in Christus is door een waar geloof, in Romeinen 8 geen vraag doch een vaststelling dat God voor hen is. Dit blijkt uit het voorgaande in zijn brief. God is niet voor hen uit oorzaak van hun waardigheid. Integendeel, of zij nu uit de joden of uit de heidenen waren, allen hadden gezondigd. Aller portret is getekend in Romeinen 3. De gehele wereld wordt door de wet van God onder het doemvonnis gesteld. Romeinen 3:19. Het geldt allen: God moet tegen u zijn!
En toch ... God voor ons! Dit kan enkel uit vrije gunst, eeuwige liefde.

**Zo God voor ons is,
wie zal tegen ons zijn?**

Romeinen 8:31b

Die vraagt naar zulken die naar God nimmer vroegen. Uit die oorzaak heeft God Zijn Zoon gezonden, geworden uit een vrouw en onder de wet. Te midden van zondaren neergelegd in een beestenstal om daarna genageld te worden aan een vloekhout Om, hoewel Hij geen zonde gekend noch gedaan had, deze als Borg voor de Zijnen te boeten. In het beleven: satan, alle mensen, ja, God tegen Mij, toen de voldoening van Hem geëist werd voor al de gegevenen des Vaders. Om dezen van doemschuld vrij te maken. In die liefdevolle gave en overgave van de eniggeboren Zoon blinkt ten hoogste: God voor ons! Van dat onuitsprekelijke heeft Jezus gezegd: Alzó lief... Johannes 3:16. Niet gezonden om de wereld te veroordelen, maar opdat deze door Hem zou behouden worden. Dat Evangelie is door de Zoon Zelf in

deze wereld verkondigd. Doch... wie heeft Zijn prediking geloofd? Johannes 12:37, 38, zoals mede door de apostelen gebracht en door velen na hen. Wie geeft zich gewonnen, komt in waarheid tot deze Zaligmaker? Die kwam tot het Zijne, en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. Zoals ook de wereld Hem niet gekend heeft. Johannes 1:10,11. Maar toch..., zovelen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven, deel aan Gods genade in Hem ontvangen. Omdat God, uit enkel welbehagen, voor hen is. Daarom niet alleen deze Middelaar tot zaligheid gegeven heeft, doch ook de aanneming van Hem door het geloof werkt. Door een nieuwe geboorte uit God, door Geest en Woord. Waar Jezus Zelf van sprak tot Nicodémus en Paulus van schrijft in de Romeinenbrief. Door die geestelijke geboorte als een wonderwerk van God gaat zulk een nieuwgeborene weer naar God vragen. Omdat de blinde zielsodgen geopend worden om de geestelijke dingen te onderscheiden.

De nameloze schuld en verlorenheid, die brengt tot diepe verootmoediging en een roepen tot God om verlossing; in het erkennen van de strafwaardigheid. Maar zulken verlicht de Heilige Geest ook, in de opening van het Evangelie, om te zien op het éinig Offerlam tot wegneming van de vloek en voldoening aan de eis der Wet. Het Lam, door God Zelf gegeven. Waarvoor Hij, voor de Zijnen werkzaam, verzoening bracht.

Door de werking van Christus' Geest mogen nu al de weldaden, door de Vader in Zijn Zoon verkregen, in de keten des heils (Romein 8 : 29, 30) genoemd, ontvangen en ter zaligheid gekend worden.

Daarop volgt de uitroep: "Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?" Wonderlijk gezegde! Paulus' leven zelf lijkt het te weerspreken. Véél kreeg hij na zijn bekering tegen:

Inhoud

85e jaargang

Nr. 41

- 1 Bemoediging
- 2 Vervolgd om der gerechtigheid wil (18)
- 4 De weg naar de vereniging (5)
- 5 Commentaar: Geestelijk klimaat
- 7 Welkom op de cusus godsdienstonderwijs
- 8 Kerknieuws
- 9 Berichten
- 10 Kerkdiensten

satan, die met vuisten sloeg, joden, heidenen, valse broeders, gevaren, een doorn in het vlees. Bij al Gods kinderen is het niet anders: zij hebben vele bestrijders, bestraffing die elke morgen nieuw is, een verborgen kruis en andere.

Moedeloos kunnen zij wel eens uitroepen met Jakob: Al deze dingen zijn tegen mij. Of met Job klagen in onbegrepen wegen dat God Zich tegen hen gekeerd heeft. Maar toch... Paulus wéét hetgeen hij schrijft Namelijk, dat degenen die God liefhebben alle dingen medewerken ten goede (vers 28). Het kwade zelfs zal hun tot nut zijn. Hetgeen men hun aandoet met de bedoeling te schaden, zal God hun ten goede doen zijn. Jakob en Job hebben het mogen ervaren. Asaf werd getroost in de tegenheden. Paulus mocht vernemen: Mijn genade is u genoeg! Dit geldt al Gods kinderen.

Geliefde lezer, mag u met Paulus instemmen? Dan hebt u geleerd als tegenstrever Gods oordeel waardig te zijn. God tegen te hebben door onze opstand tegen Hem. Wat zal het dan baten, al zijn alle mensen voor ons? Maar mag ook het wonder gekend worden: Uw toorn is afgekeerd en Gij troost mij? Waardoor? Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft! Christus is het, Die gestorven is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt. Niets zal dan kunnen scheiden van de liefde Gods, die is in Christus Jezus.

Vreselijk is het, God tegen te hebben

en toch onbezorgd de toekomst in te gaan. Zijn heilige toorn al meer op te wekken, tot er geen blussen meer aan is. Val God nog te voet en smEEK om genade. Geef nog acht op Zijn nodiging. Laat u met God verzoenen. U, die bevreesd nog tracht God gunstig te stemmen door uw tranen en werkzaamheden, bedenk: God voor ons kan alleen in Christus! Voor allen die door het geloof in Hem

tot God gaan, geldt: Gij vindt in gunst en niet in wraak Uw lust; de hitte van Uw gramschap is geblust. Wie zal u dan kunnen schaden? Want, indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door de dood Zijns Zoons, veel meer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven.

wijlen ds. J. Baaijens.

18

Vervolgd om der gerechtigheid wil

*De zwiJgende Borg voor de rechter
Mattheüs 27:14a*

“Als Jezus van de overpriesters en ouderlingen beschuldigd werd, antwoordde Hij niets. Toen zeide Pilatus tot Hem: Hoort Gij niet hoeveel zaken zij tegen U getuigen? Maar Hij antwoordde hem niet op enig woord, alzo dat de stadhouder zich zeer verwonderde” (Mt. 27:12-14). ZwiJgend stond Jezus in de vierschaar. O, Hij had macht de aarde te scheuren en al Zijn beschuldigers te verdelgen.

Ook had Hij Pilatus op zo'n wijze kunnen antwoorden, dat deze Hem niets meer had durven vragen. Maar Hij zweeg. Geen enkel woord van verweer komt van Zijn lippen. Want staande voor de wereldlijke rechter,

“Zalig zijt gij, als u de mensen smaden, en vervolgen, en liegende alle kwaad tegen u spreken, om Mijnentwil”

Mattheüs 5:11

stond Hij in rekening met de hoge Hemelrechter. Volkomen schuldig krachtens de toegerekende schuld van Zijn volk. Al de getuigenissen tegen Hem ingebracht, waren wáár aangaande de Zijnen. Zodat de vloek van de wet Hem vervloekte, het vonnis van de drevoudige dood op Hem rustte en de allerhoogste Majesteit volkomen voldoening eiste. O zeker,

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers aan:
ds. A. Moerkerken, Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263
e-mail: moerkerken@kliksafe.nl

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Boeken ter recensie en meditaties aan:
ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:
redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:
Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisofof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718,
e-mail: saambinder-adv@kliksafe.nl
Postbankno. 256686 t.n.v. de administratie van De Saambinder.

Advertenties € 0,60 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** in het bezit van de administratie te zijn.
Rouwadvertenties
uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 22,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 108,-; USA \$ 93,-

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

De redactie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor de inhoud van: de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

aan 's mensenzijde was het een krom rechtsgeding. Krommer was er niet geweest en zou er ook niet komen. Vreselijk is de schuld die Pilatus en de Joden op zich hebben geladen. Maar wie wist beter dan Sions Borg, dat 's Vaders raad dwars door de raad van de goddelozen heen volkomen werd vervuld? In al hun handelingen openbaarde zich de heilige toorn van God de Rechter, en volmaakt rechtvaardig was dit rechtsgeding aan de zijde Gods. Want eer dat God de zonde ongestraft liet blijven, heeft Hij ze gestraft aan Zijn eigen lieve Zoon.

Volkomen gewillig heeft Jezus Zich in het gericht gesteld. Hij was niet wederspanning en week niet achterwaarts (Jes. 50:5). Ook is Zijn zwijgen geen vijandig of opstandig zwijgen. Maar een buigen onder 's Vaders recht, lievend Zijn Vader boven Zijn eigen leven. Zijn zwijgen is een toestemmend zwijgen. Het is een aanvaarden van de straf. Belijvend: Ik zal des HEEREN gramschap dragen, want Mijn volk heeft tegen hun God gezondigd. Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig. De zwijgende Jezus in de vierschaar Gods – ter ere Gods en tot zaligheid van de Zijnen. Daar hebt u het Evangelie van de heerlijkheid en majesteit van Zijn priesterlijke overgave. Ja, met Zijn zwijgen roept Hij Zijn volk toe: Ik voor u, Mijn volk! Gij zult zijn: Mijn bruid!

Is de zwijgende Borg te Gabbatha voor u ooit de Schoonste aller mensenkinderen geworden? Is het waar geworden dat u, na al wat er in uw leven gebeurd was, met een openstaande schuld al maar onbekeerder en ellendiger over de wereld moest gaan? Als een verloren adamskind, een goddeloze, die niet meer bidden kon en geen ademtocht meer ontving? Dan moet een ziel een rechtvaardig God in handen vallen, en dat kan hij niet. Dan gaat het met alles op de dood aan en is er geen ontkoming. En toch, het opstandig spreken verstomt. Met vuile klederen gaat hij als een doemwaardig mens zijn weg. Zijn zwijgen wordt een toestemmend zwijgen. Op alle zaken die tegen hem worden ingebracht, moet amen worden gezegd. En als het uur van afhandeling daar is, mag hij door inwinnende en overwinnende genade buigen onder een rechtvaardig God. Lievend de Rechter, geeft hij Hem de hoogste eer. Zoet is Gods recht, blinkend Zijn deugden, verdient het vonnis des doods.

*Voor u en tegen u heb ik misdaan
Dies blijft Gij zijt rechtvaardig in Uw
wegen,
Als Gij mij straft en te gronde laat
gaan.*

Ps. 51:2, Datheen

Maar nu hij het zwaard van Gods recht mag eigenen, wordt het afgewend. Nu hij de eeuwige dood billijkt, zal hij leven. Want nu zal Jezus *niet* zwijgen maar tussentreden en vrijspraak eisen. Tonend zijn gezegende bloedgerechtigheid als de gerechtigheid der ziel. Deze ligt voor Mijn rekening! Door Woord en Geest wordt doorleefd dat het over hem gaat. En hij ziet uit – zal de Rechter volkomen zijn voldaan? Om dan te smaken de goedkeuring in zijn ziel. Nu is de Vader geen gestrenge Rechter meer, maar openbaart Zijn eeuwige liefde in het vrijverklaren van de zondaar. Wie zal dan nog beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? Want er is in het hemelhof vrede met deze rechtvaardigde. En in het hof van zijn geweten is er vrede met een verzoend God. God is het Die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt? Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke Gave – de HEERE onze gerechtigheid!

Zalig zijn... Zalig zijt gij...

De Heere spreekt in de achtste zaligspreking als de Vertrouwing Israëls. Elke vervolgde wijst Hij als met de vinger in het bijzonder aan, en zegt: *Gij!* Dat is: Ik weet van u af, ook al zijn de dagen der duisternis veel en de beproevingen zwaar. Ik weet van u af, en roep u toe dat ge zalig *zijt!* Het *zalig* wordt dus door Hem herhaald in de achtste zaligspreking. Want Hij zegt: Zalig zijn die vervolgd worden om der gerechtigheid wil... En nogmaals zegt Hij: Zalig zijt gij...! En zo bevestigt Hij het eerste zalig met een tweede, met een persónlijk zalig. Waarom de Heere dat doet? Omdat er niets dwazer schijnt dan deze waarheid: Zalig zijt gij! Smartelijk is immers vaak hun lijden naar lichaam en ziel. Alles schijnt dan hun rampzaligheid uit te roepen. Maar tegen dat alles verzekert Jezus hen met dubbele kracht: Zalig, zalig! Want Hij draagt altijd zorg voor een heilig evenwicht. Stond Elia in Gods kracht op de Karmel, hij lag ook in diepe moedeloosheid onder een jeneverstruik. Waren er drie discipelen met Hem op de berg der verheerlijking, dezelfde discipelen worden door Hem meegenomen in de hof van

Gethsémane. Wordt Paulus opgetrokken in de derde hemel, kort daarop slaat hem een engel des satans met vuisten. Zijn er grote hoogten des geloofs, er zijn ook grote diepten. Er is liefde en verlatenheid, recht en genade, vloek en zegen. Altijd zijn er twee zijden van gelijke lengte, breedte en diepte. En zo vinden we het ook hier. Waar hel en wereld woeden, waar smart en smaad samenspannen, roept Christus: Zalig, zalig! Is het lijden van Christus in hen overvloedig, dan zal ook hun vertroosting door Christus overvloedig zijn (2 Kor. 1:5). Want Hij, Die in alles zonder zonde verzocht is geweest, zal de Zijnen nooit verzocht laten worden boven hetgeen zij vermogen.

En wanneer Hij Zelf dit woord door

Is de zwijgende Borg te Gabbatha voor u ooit de Schoonste aller mensenkinderen geworden?

Zijn Geest in het hart legt, gaat ook de vervolgde kerk spreken van die genade. Verkiezende liever met het volk van God kwalijk gehandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben. Achtende de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom te zijn, dan alle schatten van de wereld (Hebr. 11:25,26). Dan zeggen zij: De hel en wereld noemen ons dwazen, maar we wij weten dat we waardig geacht worden om Zijns Naams wil smaadheid te lijden (Hand. 5:41). In Wie wij ons verheugen, met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde (1 Petr. 1:8).

Toen de rechter bij Polycarpus, bisschop van Smyrna, aandrong dat hij Christus verzaken zou, antwoordde hij: 'Hoe zou ik daartoe kunnen komen? Ik heb nu Christus zes en tachtig jaar gediend, en deze goede Heere heeft mij nooit kwaad gedaan, en zou ik Hem verloochenen?' Tertullianus schrijft van de eerste christenen dat zij meer troost schepden uit hun verdrukkingen dan uit hun vrijlating. Ds. Ledeboer zag er tegenop de gevangenis te verlaten - zoveel had hij van God ontmoet in zijn banden. Twee Christenen in China, ds. Lu en Chien, waren om des geloofs wil in mijnen te werk gesteld. Chien vroeg aan ds. Lu:

'Hoelang moet u nog, dominee?' De oude predikant stak drie korte, knoe-stige vingers op, en zei: 'Nog drie jaar.' Kijkend naar die vingers, merkte Chien op: 'U hebt de littekens van het lijden aan uw handen. Is er nog wel een vinger ongeschonden? Ds. Lu opende zijn beide handen en liet zijn vingers zien. 'Ik zou', zo zei hij, 'over al de tien vingers een verhaal kunnen vertellen. Namelijk hoe het gekomen is dat ze afgesneden, gekneusd en beschadigd werden, of gewoon afgesleten raakten door het

steenkolen scheppen. Maar op het moment dat ik medelijden met mezelf krijg, denk ik aan de littekens in de handen van Christus, en vergeet ik mijn eigen handen.'

Over die vreugde zal de Heere nader spreken. Hij zal hen daartoe opwekken door twee aansporingen. Wijzend naar de hemel, waar hun loon is. En wijzend naar de vervolgte profeten vóór hen, die nu zalig zijn (vs.12).

(wordt vervolgd)

Barneveld,

ds. C. Hogchem

uitgebrachte beroep. Een discussie over de kwestie van de psalmberijming zou wel eens 'verwoesting in onze groep kunnen aanbrengen'.

De ontwikkeling in het denken over de linie bij ds. Beversluis

Ook had men onoverkomelijk bezwaar tegen een tweede positiekeuze van kandidaat Beversluis. Hij was een uitgesproken voorstander van 'de linie', een soort protestantse variant van de apostolische successie van de bisschoppen in de roomse kerk. Een predikant moet staan in de opvolgingslijn van ds. Ledeboer. Alleen wie door de predikant van Benthuisen of zijn opvolgers is bevestigd, is 'wettig' geordend. Kandidaat Beversluis wilde alleen 'door de rechte deur' ingaan. Niemand van de predikanten van de Kruisgemeenten kwam in aanmerking om hem te bevestigen. Ook ds. D. Janse, de Ledeboeriaanse dominee van Middelburg, niet. In de visie van de kandidaat was er nog slechts één predikant die in de linie van ds. Ledeboer stond: ds. L. van der Velde (1828-1921), die verbonden was aan een Vrije Gemeente te Rotterdam. Uiteindelijk kreeg kandidaat Beversluis een beroep van deze gemeente. De gezondheidstoestand van Ds. Van der Velde liet steeds meer te wensen over. Op 24 november 1901 verkreeg de kandidaat zijn wens: door deze predikant bevestigd worden als dienaar des Woords. Door deze stap kwam ds. Beversluis los te staan van de Ledeboeriaanse gemeenten. In 1903 werd hij echter met zijn gemeente – Rotterdam-Slachthuiskade – weer opgenomen in dit kerkverband.

Het verlangen ontwaakte naar een vereniging van Kruisgemeenten en Ledeboerianen.

Hoe moeten we de stellingname van ds. Beversluis waarderen? Duidelijk is dat hij van 'de linie der Ledeboerianen' een zaak had gemaakt die hem in zijn geweten bond. Daardoor raakte hij het juiste zicht op de Schriftgegevens over de bevestiging van de dienaren van het Woord kwijt en ging hij eisen stellen die de Schrift niet stelde.

Kort na zijn bevestiging – omstreeks april 1902 - moet Beversluis door het licht van Gods Geest tot een ander inzicht gekomen zijn. Hij verklaarde

5

De weg naar de vereniging van 1907

Notities van ds. G.H. Kersten

De aantekeningen van ds. Kersten bij de notulen van de Algemene Vergaderingen van de Kruisgemeenten brengen ons ook op het spoor van de contacten van die kerken met de Gereformeerde Gemeenten in navolging van ds. L.G.C. Ledeboer. Zo luidt de naam van dit kerkverband op een officieel stuk uit 1903. De eerste aantekening heeft betrekking op de Algemene Vergadering van 21 februari 1899: 'Voortekenen van vereniging, want Ds. Beversluis (Ledeboer, Gem.) had beroep aangenomen naar Den Haag (Ver(eni)g(de) Ger. Gem)'. Deze conclusie werd echter wat al te snel getrokken. Kandidaat Beversluis nam het beroep van de Haagse Kruisgemeente aan de Zuid-Binnensingel niet direct in overweging, maar ging eerst in gesprek met de Haagse kerkenraad. In maart 1899 bedankte hij voor het beroep van de Kruisgemeente. Wel maakt dit beroep van een Kruisgemeente op een Ledeboeriaanse kandidaat duidelijk, dat er geen sprake was van een verschil in leer of ligging. Er was geestelijke herkenning. Die vormde de basis van dit beroep over kerkmuren heen.

De visie van kandidaat Beversluis op de psalmberijming

De Vrije Kruisgemeente van Den Haag was sinds het vertrek van Ds. C. Pieneman (1863-1912) naar Rotterdam in 1898 vacant. Tussen de Kruisgemeenten en de gemeenten van wijlen ds. Ledeboer bestonden toen al goede contacten. Zo ging ds. Piene-

man tijdens zijn verblijf in Den Haag meermalen voor in de Ledeboeriaanse gemeente te Benthuisen. In 1899 probeerde de Haagse Kruisgemeente de Ledeboeriaanse kandidaat N.H. Beversluis (1850-1931) in haar midden te krijgen. Hij had kort voor zijn kandidaatstelling aldaar nog een preekbeurt vervuld!

Maar kandidaat Beversluis wilde beslist in de Ledeboeriaanse traditie staan. Ds. Ledeboer had kort na zijn uitzetting uit de Ned. Herv. Kerk in 1841 de berijming van Datheen opnieuw ingevoerd met als motivering: "Ons komen ze gereformeerder, vlakker, eenvoudiger, dieper en kernachtiger voor". Kandidaat Beversluis was dan ook een overtuigd tegenstander van de Psalmberijming van 1773.

Die berijming was voor hem niet minder dan een 'staatscreatuur'. Had de overheid deze berijming niet op een onwettige wijze in de kerken ingevoerd? Ds. Beversluis had het punt van de psalmberijming na het ontvangen van het beroep met de kerkenraad van de Haagse Kruisgemeente besproken. Zijn positiekeuze was duidelijk: "Dat ik volstrekt blijf staan op 't gebruik der oude Psalmen; zelfs niet genegen ben, mij als hunne bestaande predikanten, te schikken naar het gebruik in de gemeenten'. Dat was duidelijke taal.

De Algemene Vergadering van de Kruisgemeenten te Amsterdam op 21 februari 1899 had daarom nogal wat bezwaren tegen het door Den Haag

toen tegenover ds. C. Pieneman, predikant van de Kruisgemeente te Rotterdam, dat hij een deel van zijn vroegere denkbeelden wilde laten vallen. Hij was nu ten volle bereid om ook andere predikanten als wettig geordend te erkennen. Het verlangen ontwaakte naar een vereniging van Kruisgemeenten en Ledeboerianen. De eenheid van de kerk des Heeren ging bij hem steeds zwaarder wegen. Hij zou daarvan later in een preek ter gelegenheid van de Vereniging van 1907 een helder getuigenis geven.

Het gesprek te Aagtekerke

Twee jaar later - op 2 mei 2004 - vond er te Aagtekerke een bespreking plaats over de mogelijkheden tot vereniging. Daarbij waren afgevaardigden betrokken van de Kruisgemeente te Meliskerke en van de Ledeboeriaanse gemeenten te Aagtekerke, Axel, Middelburg en Oostkapelle. Het was verblijdend dat de Ledeboerianen tot deelname bereid bleken te zijn. Zij waren via een contact met ds. L. Boone daartoe gestimuleerd door ds. Beversluis. Zij waren het er over eens dat men moest vergaderen 'om, kon het zijn, een grondslag te beraamen tot ineensmelting, zonder evenwel van onze zijde iets toe te kunnen geven'. Maar al overleggende werd die stellingname afgezwakt. Oefenaar H. Kieviet (1873-1928) uit Axel gaf tijdens het overleg nadrukkelijk aan dat men in zijn gemeenten onder meer het punt van 'de linie' had losgelaten. Als de Heilige Geest ons verstand verlicht, moeten eigen menselijke inzichten wijken voor het bijbelse gezicht op de gemeente des Heeren en op de bevestiging in het ambt. De ontmoeting te Aagtekerke leidde tot een voorstel aan beide kerkverbanden om te verenigen.

Het ambtsgewaad in de Ledeboeriaanse traditie

Dat voorstel werd op 9 juni 1904 besproken op de Algemene Vergadering van de Kruisgemeenten. Uit de aantekening van ds. Kersten bij de notulen blijkt dat deze vergadering zich bezig heeft gehouden met een aantal punten uit de Ledeboeriaanse traditie, die in het verslag van de bespreking te Aagtekerke werden genoemd. Het punt van de psalmberijming was niet voor verandering vatbaar. Het woord 'staatscreatuur' was in Aagtekerke opnieuw gevallen. De psalmberijming bleek hét grote struikelblok te zijn op de weg naar eenheid!

Anders stond het met de 'ambtskleding' en 'de standplaats der leraren'. Wat het eerstgenoemde betreft waren de leidinggevende Ledeboerianen van mening dat een dominee een speciaal ambtsgewaad behoorde te dragen. Eigenlijk ging het over de toen reeds verouderde kledij van de deftige burger uit de achttiende en het begin van de negentiende eeuw. Het voorgeschreven ambtskostuum bestond uit steek of driekantige hoed, witte bef, mantel of jas, kuitbroek met zwarte kousen en schoenen met gespen. Uit het uitgebrachte verslag moet de Algemene Vergadering van de Kruisgemeenten echter begrepen hebben dat dit onderwerp voor veel Ledeboerianen reeds zijn gewicht had verloren. Oefenaar Kieviet had immers tijdens het voorafgaande gesprek te Aagtekerke op 2 mei 1904 aangegeven, dat ook het punt 'ambtskleding' door de Ledeboerianen was losgelaten. Wel was het een publiek geheim dat ds. L. Boone, de leidinggevende predikant naast ds. Beversluis, zeer op de Ledeboeriaanse tradities was gesteld en ook op het ambtsgewaad. Hij was 'nog volbloed van den ouden stempel'.

De 'standplaats der leraren' in de Ledeboeriaanse traditie

In het verslag van het gesprek te Aagtekerke werd 'de standplaats der leraren' of 'de combinatie' niet genoemd. Het onderwerp was niet of nauwelijks besproken. Uit de notitie van ds. Kersten bij de notulen van de Algemene Vergadering van 9 juni 1904 blijkt dat dit punt in ieder geval bij de bespreking wel aan de orde kwam: "Punt 2: de leraars niet aan een gemeente, maar aan de Classis gebonden en de gemeenten alle gelijke rechten". Deze traditie was ontstaan in de noodsituatie na het overlijden van ds. P. van Dijke (1812-1883). Er was toen bij de Ledeboeriaanse gemeenten geen enkele predikant meer. Daarom

had men met algemene stemmen oefenaar David Janse beroepen tot dienaar des Woords voor alle gemeenten samen! Voor ds. Janse (1828-1902) gold het eenparige beroep van de gecombineerde gemeente als een hechte fundering van zijn ambt als evangeliedienaar. Het was zijn taak om de diensten naar evenredigheid over alle gemeenten te verdelen.

Kandidaat Beversluis ontving in 1899 een dergelijk gecombineerd beroep. De kandidaat koos echter moedig positie tegen deze gang van zaken. Hij bedankte voor het beroep op grond van bijbelse, historische en kerkordelijke argumenten. De Heere verbindt een dienaar van het Evangelie aan een bepaalde gemeente. 'De combinatie' kan geen bindende regel zijn in de kerk des Heeren.

Uiteraard zorgde deze positiekeuze tegen de bestaande traditie voor de nodige onrust. Op 17 juni 1899 gaf kandidaat Beversluis daarom in de Moerkapelse schuurkerk aan het Kerkedijkje een uitvoerige verantwoording van zijn gevoelens. Zijn zakelijke toespraak riep - wonderlijk genoeg - geen enkele tegenspraak op. Het voorstel om het beroepingswerk in overeenstemming te brengen met de voorschriften van de Dordtse Kerkerde werd unaniem aanvaard.

Deze omkeer betekende niet, dat alle aanhangers van 'de combinatie' tot zwijgen waren gebracht. Daarvoor was de traditie binnen de Ledeboeriaanse gemeenten een te sterke kracht. Het kwam dan ook in 1904 nog wel bij de rapportage op de vergadering van de Kruisgemeenten ter sprake. De algemene aanvaarding van het door kandidaat Beversluis uiteengezette standpunt betekende wél dat dit punt zijn gewicht had verloren met het oog op een vereniging met de Kruisgemeenten. De weg werd geleidelijk aan geëffend.

(wordt vervolgd)

Boskoop, ds. M. Golverdingen

COMMENTAAR

Geestelijk klimaat

Het geestelijk klimaat in de gemeenten is een onderwerp van groot belang. Onlangs stonden in de Waarheidsvriend, het orgaan van de

Gereformeerde Bond in de PKN, daarover een tweetal artikelen van ds. J. Maasland. In die artikelen brengt hij een aantal zaken naar

voren die ook voor onze gemeenten van betekenis zijn. Ds. Maasland schreef onder meer: "Ik merk zo weinig van het besef dat ... het een geweldig wonder van de Heilige Geest is als een mens zich overgeeft aan God in Christus". Dat zijn indringende en waarschuwendende woorden. Over het geestelijke klimaat wil ik graag iets schrijven..

Bijbel

Het geestelijke leven en het geestelijke klimaat hangen nauw met elkaar samen. Er zijn in de Bijbel heel donkere tijden beschreven voor de gemeente Gods. We kunnen bijvoorbeeld denken aan de Richterentijd. Daarover lezen we het volgende: 'In die dagen was er geen koning in Israël; een iegelijk deed, wat recht was in zijn ogen' (Richt. 21:25). Jesaja, een ander voorbeeld, leefde ook in een geestelijk donkere tijd. Hij schrijft daarover: 'Zo niet de HEERE der heirscharen ons nog een weinig overblijfsel had gelaten, als Sodom zouden wij geworden zijn; wij zou-

Buigen we er werkelijk voor dat wie in Christus gelooft behouden is, maar wie niet gelooft al veroordeeld is?

den Gomorra gelijk zijn geworden' (Jes. 1:9). De tijd van de geboorte van de Heere Jezus (de volheid des tijds) was ook een donkere tijd. Niettemin heeft de Heere juist in die tijd Zijn Zoon naar de aarde gezonden. Er zijn in de Bijbel ook andere tijden voor Gods kerk, bloeitijden. In het boek Handelingen kunnen we lezen over de eerste christengemeente. Dat was een geestelijk zeer rijke gemeente. We lezen: 'En zij waren volhardende in de leer der apostelen, en in de gemeenschap, en in de breking des broods, en in de gebeden. En een vreeze kwam over alle ziel; en vele wonderen en tekenen geschieden door de apostelen. En allen, die geloofden, waren bijeen, en hadden alle dingen gemeen' (Hand. 2:42-44). Het was ook een groeiende gemeente. 'En velen van degenen, die het woord gehoord hadden, geloofden; en het getal der mannen werd omtrent vijf duizend' (Hand. 4:4). Geestelijke rijkdom en geestelijke groei gaan in de Handelingen vaak samen. Het geestelijk klimaat van de pinkstergemeente is om jaloers op te worden. In de geschiedenis van Gods

kerk komen we ook dergelijke tijden tegen. Denk maar aan de 16^e eeuw, de Reformatietijd. Laten we bidden om de Geest van Pinksteren.

Bloeitijd

Ook onze Gereformeerde Gemeenten hebben in zekere zin een bloeitijd gekend. Dat was in de jaren dertig van de vorige eeuw. In de jaren dertig van de twintigste eeuw kwamen eruit allerlei kerken veel mensen over naar de Gereformeerde Gemeenten. Ds. Golverdingen schrijft daarover is zijn belangrijke en mooie boek *Om het behoud van een kerk*. Hij wijst erop dat de jaren 1931-1941 kunnen worden getypeerd als 'een bloeitijd van de Gereformeerde Gemeenten'. 'Het geheim van de werfkracht van de Gereformeerde Gemeenten in het tijdvak 1931-1941 ligt met name in de opvallende vrucht op de prediking als het werk van de Heilige Geest. De gunnende, schriftuurlijke-bevindelijke prediking heeft velen aangesproken en gebracht tot de beslissing om tot de gemeenten toe te treden'. De prediking, we noemen zomaar enkelen, van ds. G.H. Kersten, ds. W.C. Lamain en ds. P. Honkoop, etc. bleef niet ongezegd. Er werden mensen bekeerd en dat trok anderen aan. Het geestelijke klimaat in de gemeenten werd gestempeld door de vreeze Gods. In de verschillende herdenkingsboeken staan soms mooie dingen over onze gemeenten in die tijd. Ik denk dan bijvoorbeeld aan het boek van de Gereformeerde Gemeente van Rotterdam-Zuid, *Een haven in een havenstad*, en aan het boek van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland in Opheusden, *Herdenk de trouw*. Dat zijn mooie boeken, waarin iets wordt gezegd over het concrete kerkelijke leven op plaatselijk niveau. Het is leerzaam en jaloersmakend. Wat heeft de Heere toch rijk willen werken in de geschiedenis van onze gemeenten. Uiteraard moeten we oppassen voor het verkeerd verheerlijken van het verleden, maar het is onmiskenbaar dat de Heere werkte. Het geestelijk leven kende een zekere bloei en er werden mensen bekeerd en Gods kinderen werden geoefend in het allerheiligst geloof. Dat is een stukje leerzame geschiedenis van onze gemeenten. Laten we het niet vergeten. Die God leeft nog!

Onze tijd

Het begin van de eenentwintigste eeuw biedt een wat ander beeld. De

gemeenten zijn zeker qua omvang toegenomen. Het Kerkelijk Jaarboek geeft aan dat het ledental eind 2006 is opgelopen tot 103.587 leden en doopliden. Er zijn onder ons ook heel veel goede zaken. Ik denk dan aan de voortgang van de prediking, het aantal predikanten, het aantal gemeenten, de trouw in het opkomen naar Gods huis, de catechisaties waardoor wekelijks met jonge mensen wordt gesproken over de meest wezenlijke zaken van het leven, de verenigingen, de zorg voor onze jongeren, de zending, de evangelisatie, etc. Dat zijn goede en noodzakelijke dingen. Toch zijn er ook heel grote zorgen. Juist op het punt van het geestelijk klimaat. Sommige dingen die ds. Maasland noemt, kunnen ook voor ons van belang zijn. Hij wijst erop dat in de hervormd gereformeerde gemeenten toch min of meer de vanzelfsprekendheid gemeengoed is geworden. Hij citeert in dit verband een bezorgde ambtdager die ermee worstelt 'dat een mens van dood levend moet worden gemaakt, ik hoor het maar heel weinig meer onder ons'. In dat verband wijst hij onder meer naar de avondmaalspraktijk in de gemeenten en naar de prediking. Bovendien wijst hij op indringende processen als secularisering en evangelicalisering. Hij bedoelt daarmee de grotere openheid in de gemeenten naar de wereld en naar de evangelische beweging. Maasland ziet de gevaren daarvan eerlijk onder ogen.

Zijn signalering is wellicht ook nuttig voor onze gemeenten. Naast het vele goede zijn er ook onder ons zeer veel zorgen. Juist op het punt van de noodzakelijkheid van het wonder van Gods genade en de doorleving ervan. Dat is nodig en dat blijft nodig. Ook in de innerlijke doorleving. Reeds in een eerdere bijdrage heb ik al gewezen op de klacht van Bavinck hierover in 1906. Iemand die hier ook heel indringend over heeft geschreven is wijlen ds. G. Boer (herv. gereformeerd). Hij schrijft ergens: 'Het verkeer met Christus is een zo tere zaak, dat het mij altijd pijn doet, wanneer er zo over gesproken wordt, als zou dit een van de meest voorkomende artikelen onder de lidmaten van onze kerk in deze tijd zijn. Dan - in dat geval - is een schuchtere broeder of zuster die dicht bij God en Zijn Woord leeft, mij liever dan velen, die over hun geloof spreken, dat geen wortel heeft'.

De zorgen van de hervormd gerefor-

meerden gaan ook onze deuren niet voorbij. Is er onder ons ook niet sprake van een gemis aan ernst als het gaat over de eeuwige dingen? Geloven we werkelijk nog een eeuwige rampzaligheid en gelukzaligheid? Weten we van de werkelijkheid van onze verlorenheid in Adam? Horen we van het onnaspeurlijke wonder als God in Christus wil omzien naar een ellendig mensenkind? Buigen we er werkelijk voor dat wie in Christus gelooft behouden is, maar wie niet gelooft al veroordeeld is? Zie ik het mis, als er ook onder ons sprake is van een zekere verschraling en veroppervlakkiging van het geestelijke klimaat? Ik weet het, het zijn moeilijke vragen. Ik weet ook dat er soms heel makkelijk zware of lichte antwoorden worden gegeven. Maar toch dringt een zekere zorg zich onmiskenbaar op. In gesprekken, op huisbezoeken, in kerkenraadskamers en op bijeenkomsten hoor je soms vreemde zaken. Dingen die je eerder bedroeven dan verblijden. Laten we ermee inkeren tot onszelf!

Ambtsopvatting

De oorzaken van deze ontwikkelingen zijn natuurlijk belangrijk. We kunnen dan wijzen op de tijdgeest. Die verslaat inderdaad zijn duizenden. We kunnen ook wijzen op de gemeenteleden. Inderdaad daar is ook veel te vermanen. In leer en leven zijn er soms heel verdrietige dingen. Ook kunnen we wijzen op de verschuiving naar een beeldcultuur. Wat dat betreft is de komst van de computer bepaald geen zegen geweest. Meer en meer dringt de beeldcultuur ook bij ons binnen. Wie is er nog in staat en wie neemt er nog de moeite om bijvoorbeeld de *Redelijke Godsdienst* van W. á Brakel eens helemaal door te lezen? Wie heeft er nog tijd om dagelijks te worstelen in de gebeden met God? Onlangs las ik het leerzame boekje van Jacobus Koelman *De plichten der ouders*. Als we het onderwijs van Koelman ernstig zouden nemen, mag schaamte ons aangezicht wel bedekken. Wat zijn we daar ver van verwijderd. Wat hebben kinderen (en ouderen trouwens ook) dat toch nodig. Ernstig en indringend wordt door Koelman stilgestaan bij de zaken van de eeuwigheid. Zonde en genade worden aan de harten van onderen en jongeren gelegd. Maar genoeg hierover. Ik kom nog even terug op ds. Maasland. Het slot van zijn twee artikelen sprak mij aan.

Daarin legt hij voor een deel de oorzaak ook bij de ambten, vooral het predikantencorps. Hij wijst op een mentaliteitsverandering. Uiteraard kan ik dat niet goed beoordelen voor een andere kerk, maar toch vind ik dit wel een wezenlijk punt. In de Bijbel zien we steeds dat de profeten zichzelf mede schuldig wisten in het verval van Israël. Men leze Jesaja 63. Men leze ook eens Daniël 9. Reeds heb ik Koelman genoemd en het door hem vertaalde boek *De wekker der leraren* kan ik niet zonder schaamte over mezelf lezen. En laat ik tenslotte Mac Cheye noemen. Hij preekte als een stervende voor stervenden. Vaak overvalt me bij het lezen van zijn preken de gedachte dat ik als ambtsdrager zo aards en zo weinig geestelijk gezind ben. Inderdaad is het niet verkeerd om bij alle zorgen en vragen maar bij mezelf te beginnen, mezelf de spiegel voor te houden. Dan komen we er beschaamd uit. Toch is dat niet het laatste. De Heere is getrouw. En onze belijdenis wijst erop dat de Heere ook in de donkere dagen van Elia een overblijfsel had. Laat ik dit stukje daarmee beëindigen. 'Wij geloven en belijden een enige Katholieke of alge-

mene Kerk, dewelke is een heilige vergadering der ware Christ-gelovigen, al hun zaligheid verwachtede in Jezus Christus, gewassen zijnde door zijn bloed, geheiligd en verzegeld door de Heilige Geest. Deze Kerk is geweest van het begin der wereld af, en zal zijn tot het einde toe; gelijk daaruit blijkt, dat Christus een eeuwig Koning is, Dewelke zonder onderdanen niet zijn kan. En deze heilige Kerk wordt van God bewaard, of staande gehouden, tegen het woeden der gehele wereld; hoewel zij somwijlen een tijdlang zeer klein en als tot niet schijnt gekomen te zijn in de ogen der mensen; gelijk zich de Heere gedurende de gevaarlijke tijd onder Achab zeven duizend mensen behouden heeft, die hun knieën voor Baäl niet gebogen hadden. Ook mede is deze heilige Kerk niet gelegen, gebonden, of bepaald in een zekere plaats, of aan zekere personen, maar zij is verspreid en verstrooid door de gehele wereld; nochtans te zamen gevoegd en verenigd zijnde met hart en wil in één zelfde Geest, door de kracht des geloofs" (art 27 NGB).

Amersfoort,

ds. W. Visscher

Welkom op de cursus godsdienstonderwijs (CGO)

Op zaterdag 23 juni j.l. was het een drukte van belang in de Boezemsingelkerk te Rotterdam. Veel CGO-cursisten waren naar de sluiting van het cursusjaar gekomen om de diploma-uitreiking mee te maken. In het totaal werd aan 81 cursisten een certificaat voor A2, terwijl aan 56 cursisten van B2 een diploma werd uitgereikt.

De reacties van de geslaagde cursisten over de lessen op de CGO waren zeer positief. De CGO-docenten geven op boeiende wijze les. De lesstof komt aan de orde volgens een jaarprogramma. Naast de overdracht van de stof is er voldoende mogelijkheid voor reacties. Veel cursisten kunnen uit ervaring zeggen dat de cursus voor hen waardevol is geweest. Bestuur en docenten zien

er naar uit dat de geslaagden voor A2 in september a.s. zullen starten met B1. En natuurlijk zien we uit naar nieuwe cursisten voor A1. Omdat er op de verschillende cursusplaatsen nog inschrijving mogelijk is, willen we jongeren en ouderen hartelijk opwekken tot deelname. De noodzaak voor Schriftonderzoek is niet minder geworden. We leven vandaag in een wereld waarin steeds minder mensen kennis hebben van de Bijbel. De secularisatie neemt toe. Des te meer is het van belang dat reformatorische christenen weten wat er in de Bijbel staat. Hoe zullen we in onze studie of werkring met andersdenkenden spreken over de inhoud van Gods Woord als we daar zelf niet in thuis zijn? Vandaar dat het doel van onze cursus is het beter

verstaan van de boodschap van de Schrift voor onszelf, maar ook om de verworven kennis aan anderen door te mogen geven.

De CGO A en B-cursus omvatten elk twee jaar. Omdat in het eerste jaar de basis wordt gelegd voor de Bijbelkunde en Dogmatiek, raden we nieuwe cursisten aan om met de A-cursus te beginnen. De genoemde vakken willen we graag aanduiden als de kernvakken van de cursus, zonder daarmee iets af te doen van de waarde van de overige vakken.

Bijbelkunde omvat algemene bijbelkennis, maar ook exegese van bepaalde hoofdstukken of thema's en uitleg van de kernbegrippen uit de Schrift. De bijbelse kernbegrippen zonde, genade, bekering, schuld, rechtvaardiging en heiliging, komen ook terug in het vak dogmatiek. Naast de genoemde vakken krijgt u les in ethiek, bijbelse oudheidkunde, kerkgeschiedenis, sekten/stromingen en praktische vorming. Een speciale vooropleiding is niet vereist.

De nieuwe cursus start D.V. 1 september 2007. Er wordt op 16 zaterdagochtenden les gegeven in Amersfoort, Dordrecht, Goes en Rijssen (8.30 – 12.30 uur). In Gouda starten we op D.V. 6 september 2007 met 27 donderdagavonden (19.15 – 22.05 uur).

Informatie over de CGO kunt u opvragen bij de heer A.W. Burghout, Zijpestraat 26, 4675 CV St. Philipsland. Tel. 0167- 573118 of per email: bur@calvijncollege.nl U kunt zich op dit adres ook aanmelden voor de nieuwe cursus. De kosten voor de cursus bedragen op jaarbasis €185,= (studenten en echtparen krijgen korting). Graag wil we ook onze jongeren die belijdenis hebben gedaan onze cursus van harte aanbevelen. Na de belijdeniscatechisatie biedt de CGO ook jou de mogelijkheid je verder te verdiepen.

Het is ons uitzien dat de Heere onze cursus tot zegen zou willen stellen binnen de kring van onze gemeenten. We zien uw inschrijving met belangstelling tegemoet.

Namens de CGO,

ds. B. van der Heiden, voorzitter
J. H. Mauritz, directeur

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK AANGENOMEN

Naar: Enhuizen, kandidaat G. Heijkamp te Geldermalsen, die bedankte voor alle andere op hem uitgebrachte beroepen; Naar: Stolwijk, kandidaat A.J. de Waard te Hendrik-Ido-Amabacht, die bedankte voor alle andere op hem uitgebrachte beroepen.

■ PASTORIEZORGEN

Gezondheid ds. J. J. van Eckeveld

Misschien hebt u het al vernomen, dat onze geliefde broeder, **ds. Van Eckeveld**, in het ziekenhuis moest worden opgenomen. Zes dagen lang heeft hij met 40 - of zelfs nog wat meer - graden koorts in het Diaconessenziekenhuis in Utrecht gelegen. Een slopende hoge koorts, die veroorzaakt werd door, naar we nu weten, een longontsteking. Echter omdat hij MS-patiënt is, blijkt dat in deze omstandigheden voor onze broeder een enorm complicerende werking te hebben. En dat terwijl zijn gezondheid tot voor kort door Gods goedheid zich zo goed en stabiel mocht ontwikkelen. Gelukkig is er sinds dinsdag 3 juli een kentering ten goede gekomen en mocht hij inmiddels zelfs huiswaarts keren.

U kunt zich voorstellen dat één en ander hem zeer verzwakt heeft. We hopen, dat de Heere verder herstel van krachten zal verlenen. Vanuit de pastorie van Zeist zal aangegeven worden, welke afspraken in de komende tijd hij zal kunnen nakomen en welke niet. Nadrukkelijk is er de wil, om alles weer te doen, wat de Heere op zijn schouders gelegd heeft in Zijn wijngaard. Maar het moet natuurlijk redelijkerwijs kunnen. In voorkomende gevallen graag daar uw medewerking en begrip voor. Wat we hem en zijn vrouw zo van harte toebidden staat aan het einde van Jesaja 40: 'Maar die de HEERE verwachten zullen de kracht vernieuwen; zij zullen opvaren met vleugelen gelijk de arenden, zij zullen lopen en niet moede worden, zij zullen wandelen en niet mat worden.'

Zie, gelijk de ogen van de knechten zijn op de hand van hun heren...alzo zijn onze ogen op de HEERE, onze God. Van harte beterschap en vooral Gods gunst in Christus Jezus!

ds. G. J. van Aalst

■ BERICHT VAN CURATORIUM EN ZGG

Graag willen wij u meedelen dat student J. IJsselstein de wens te kennen heeft gegeven om na het afronden van zijn studie aan onze Theologische School als zendingspredikant te mogen uitgaan. Na hierover gehoord te zijn door het curatorium en het zendingsdeputaatschap heeft het curatorium besloten om hem te zijner tijd beroepbaar te stellen voor één van onze zendingsvelden.

Wij zijn verblijd dat de Heere het hart van een van onze studenten heeft omgebogen om te zijner tijd uit te mogen gaan als zendingspredikant. Hoewel er, als de Heere dit geeft, nog een aantal jaren van studie en voorgaan in de gemeenten zullen volgen, is het goed om de gemeenten hierover nu al te informeren.

We bevelen zowel het werk van onze school en zending als broeder IJsselstein en zijn gezin van harte aan in uw voorbede.

Ds. M. Karens, secretaris curatorium

Ds. W. Harinck, secretaris zending

■ AMBTSJUBILEUM DS. J. VEENENDAAL

Op 23 juni 2007 was het 25 jaar geleden dat ds. J. Veenendaal voor de eerste maal bevestigd werd tot dienaar des Woords. Op uitdrukkelijke wens van de dominee is hieraan op sobere wijze aandacht besteed in een herdenkingsdienst op zondagmiddag 24 juni 2007. Deze dienst werd begonnen met het zingen van Psalm 68:10 en de schriftlezing was Genesis 32:1-23. De tekst van de prediking was Genesis 32:10a: "Ik ben geringer dan al deze weldadigheden en dan al deze trouw, die Gij aan Uw knecht gedaan hebt." Het thema luidde: "Het gedenken van Gods weldadigheden", waarbij een drietal gedachten werd ontvouwd: 1. een ootmoedige belijdenis; 2. een trouw houdend God en 3. een zegende rijkdom.

De dominee begon de predikatie met te zeggen dat hij verlegen was met dit jubileum. Het zijn alleen Gods gaven om bekwaamheid en verstand te ontvangen om in Gods Koninkrijk te mogen en kunnen dienen. En daar past erkenning en dankbaarheid bij jegens de goede Gever daarvan. De weg als predikant leidde in het vorig kerkverband naar Barendrecht; vervolgens naar Katwijk, dan naar Elburg en vervolgens in een wonderlijke weg

naar de Gereformeerde Gemeente te Rhenen. En nu sinds twee maanden naar Zwijndrecht.

Dominee staat in de prediking stil hoe de Heere hem op 16-jarige leeftijd heeft stilgezet op het brede pad des verderfs. De Heere gebruikte daarvoor de dood van de vader van een vriend. Daarna heeft de Heere hem verder geleid om hem tenslotte, na veel wederwaardigheden en wegen van kruis en druk, in te winnen voor het wondere ambt van dienaar des Goddelijken Woords.

En nu, 25 jaar later is er verwondering over Gods trouw en goedheid, die ondervonden werden, ondanks de ontrouw van Zijn dienaar. Daarom: een ootmoedige belijdenis!

Wonderlijk was ook de weg die gebaad werd tot de studie, die door een tot nog toe onbekende geveer werd gefinancierd. Een trouwhoudend God in al die jaren, ook bij de overgang naar de Gereformeerde Gemeenten. Met ernst worden de aanwezigen opgeroepen de Heere te zoeken. Hij is het zo waardig gediend en gevreesd te worden.

Na de predikatie wordt de dominee namens kerkenraad en gemeente toegesproken door oud. N.J. Teerds, 2^e voorzitter van de kerkenraad. U hebt vijf maal mogen zeggen "ja ik, van ganser harte" en u mag gewagen van Gods trouw in uw ambt. Predikant zijn is een levensroeping volgens ds. Kersten en daarbij is het nodig dat er evenwicht in de prediking is. De Heere schenke u dat bij de voortduur en Hij geve u nog vele jaren te mogen dienen in Zijn Koninkrijk. Op verzoek van oud. Teerds wordt de dominee toegezongen Psalm 145:4.

Hierna wordt de zegen op de gemeente gelegd, waarmede een einde komt aan een indrukwekkende dienst. Soli Deo Gloria!

L. Rook, scriba Ger. Gemeente Zwijndrecht

■ AFSCHIED DS. J.W. VERWEIJ VAN YERSEKE

Vanwege zijn emeritaat per 1 juli 2007 heeft ds. J.W. Verweij op woensdagavond 27 juni afscheid genomen van de Gereformeerde Gemeente van Yerseke die hij bijna 5 jaar heeft gediend.

De tekst van de afscheidsdienst was uit Johannes 3 vers 30: "Hij moet wassen, maar ik minder worden". Het thema was: "De wasdom van Christus en het minder worden van Johannes", uitgewerkt in 3 hoofdgedachten: de tegenstand tegen deze wasdom, de genade van deze wasdom en de heerlijkheid uit deze wasdom. Na de tempelreiniging door de Heere Jezus en het nachtelijk gesprek met

Nicodémus was de Heere Jezus vertrokken naar het land van Judéa en trad daar in het openbaar op, en doopte en velen kwamen tot Hem. Dat verwekte in het hart van de discipelen van Johannes vragen (vers 26) "...en zij komen allen tot Hem". Het werk van de wegbereider was klaar, de Christus der Schriften was gekomen! En het minder worden van Johannes verwekte vragen en vijandschap in het hart van Johannes' discipelen. Zo kan het ook zijn in het leven van een aanvankelijk getrokken volk wanneer de Heere plaats gaat maken voor de noodzakelijkheid van het Middelaarswerk van Christus, wanneer de grond weggenomen wordt uit het gestaltelijke leven, wanneer meer en meer ingeleefd moet worden: uit u geen vrucht meer in der eeuwigheid, dan roept dat weerstand en vijandschap op!

Door genade mocht dit bij Johannes anders zijn, hij was niet meer dan de wegbereider, zijn werk was klaar. Zijn blijdschap was er in gelegen om als vriend van de Bruidgom de stem van de Bruidgom te horen in het toebrengen van die zwarte bruid. Johannes mocht door genade beoefenen niet meer te zijn dan een stem, een hand. Hoort zijn levensgetuigenis: Hij moet wassen en ik minder worden.

Hij onderwijst zijn discipelen dat hij altijd gezegd heeft: Ik ben de Christus niet; maar dat ik vóór Hem heen uitgezonden ben.

Hij mocht heerlijkheid zien in Hem terwijl hij er zelf geheel aan moest. Hij mocht de grondwet van het koninkrijk der hemelen beleven: Hij moet wassen en ik minder worden! Daarin ligt de zaligheid, daar ligt de rijkdom van Christus' Bruidsgemeente, sterven om te leven!

Ds. J.W. Verweij werd toegeproken door

VAN DE REDACTIE

De Saambinder zal **niet** verschijnen op **26 juli a.s.** Gelieve hiervan goede nota te nemen, in het bijzonder met het oog op het aanleveren van opgaven inzake kerkdiensten, kerknieuws en andere berichten voor plaatsing in het nummer van **D.V. 19 juli a.s.**, dat dus voor **twee weken** geldt.

burgemeester A.J. Huisman van de gemeente Reimerswaal, door ds. A. Verschuure die sprak als consulent van onze gemeente en namens de classis Goes en de Particuliere Synode Zuid. Vervolgens sprak ds. B. van der Heiden namens de deputaatschappen waar ds. Verweij zitting in heeft gehad en met name namens het Curatorium van de Theologische School waarvan ds. Verweij lange tijd secretaris is geweest. Hierin werd ook het werk voor de Cursus Godsdienst Onderwijs betrokken. Als laatste sprak ouderling P. van Vijven namens kerkenraad en gemeente, die dominee en mevrouw bedankte voor het vele pastorale werk dat in de gemeente verricht werd. Beiden werd de priesterlijke zegen toegewenst uit Numeri 6:24-26. Staande werd dominee toegezongen Ps. 134:1 en 3. Na een kort dankwoord besloot ds. Verweij deze laatste dienst als eigen herder en leraar van de gemeente van Yerseke.

Kerkenraad Ger. Gemeente Yerseke

BERICHTEN

■ FIETSPUZZELTOCHT TE OUDDORP

Vanuit de Geref. Gemeente te Ouddorp wordt er op **D.V. dinsdag 24 juli** een fietspuzzeltocht van ongeveer 20 km georganiseerd. De opbrengst hiervan is bestemd voor de jeugdbondactie "Toekomst voor de kerk". De kosten bedragen €2,50 p.p. met een maximum van €10,- per gezin. U kunt starten tussen 18.15 en 19.00 uur vanaf de kerk van de Geref. Gemeente, Spaanseweg 13 te Ouddorp. Voor vragen kunt u contact opnemen met de fam. Pikaart, tel. 0187-683608.

■ FIETSPUZZELTOCHT HOOGVEEN

Op **D.V. 25 juli en 8 augustus** zijn er fietstochten georganiseerd voor het hele gezin. Er zijn twee mooie routes uitgezet door het Drentse landschap. U kunt tussen 9.00 en 11.00 uur vertrekken vanaf het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente, Coevorderstraat 50, Noordse-schut. Bij terugkomst is er gelegenheid wat te eten en te drinken. Kosten: €2,- p.p. met een maximum van €10,- per gezin. De opbrengst is bestemd voor de schuldelging van het kerkgebouw van de Geref.

Gemeente van Hoogeveen. Informatie bij: R.M. Koekoek, tel. 0528-230454.

■ CD JONGERENKOOR VAN WERKENDAM

Verschenen is een CD "Hoor Heere mijn gebeden" van het jongerenkoor "Cantilena" uit Werkendam, met psalmen, die traditioneel worden gezongen of in een bewerking. Het geheel wordt afgewisseld door een orgelsolo en een orgelpianosolo. De opbrengst is voor de jeugdbond van de Geref. Gemeenten. U kunt deze CD, die opgenomen is in de St.

Maartenskerk te Tiel, bestellen door € 18,50 (incl. verzendkosten) over te maken op rekeningnr. 3687.75.852 t.n.v. Cantilena te Werkendam. Vermeld a.u.b. uw naam en adres.

■ PSALMZANGUUR IN NUNSPPEET

De evangelisatiecommissie van Nunspeet organiseert op D.V. **28 juli** een psalmzanguur in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente aan de Aarweg, aldaar. Dit samenzanguur staat onder leiding van ds. A. Schot. Collecte t.b.v. het deputaatschap evangelisatie. Aanvang: 20.00 uur.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 15 JULI 2007

Aagtekerke 8.45 en 11.00 uur en 19.00 uur ds. Tuinier en 14.30 uur leesdienst; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Almelo 18.30 uur ds. W.J. Karels; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 15.30 uur ds. De Heer; Arnhem 18.45 uur ds. Kattenberg; Barendrecht (Ploegwei 1) 10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 uur ds. W.J. Karels en 19.00 uur ds. De Heer; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Bodegraven 16.30 uur ds. Paul; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Breda 10.00 en 18.00 uur stud. De Waard; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.15 en 16.45 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 15.30 uur leesdienst; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 19.00 uur ds. Golverdingen; Deventer 15.00 uur ds. W.J. Karels; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Brugge; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Bakker; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 12.15 uur ds. F. Mulder; Eindhoven 10.00 en 16.30 uur stud. van Rijswijk; Emmeloord 19.00 uur ds. Schot; Enschede 15.00 uur ds. Schreuder; Enter 9.30 uur ds. Moerkerken; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Haamstede 10.00 en 18.30 uur stud. Bredeweg; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. P. Mulder; Hellevoetsluis 18.00 uur stud. Boeder; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. Paul en 14.30 uur ds. De Leeuw; Herkingen 10.00 en 18.00 uur ds. Van Dijk; Hilversum 19.00 uur ds. Visscher; Hoogvliet 17.00 uur ds. Mijnders;

Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Kamperland 14.30 uur ds. Van Krimpen; Kapelle-Biezeling 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 10.00 en 17.00 uur ds. Boogaard; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. Meeuse; Krabbendijke 9.30 uur en 18.00 uur (H.D.) ds. Verschuure en 14.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Kruiningen 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Leerdam 19.00 uur stud. van Rijswijk; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Meeuwen 14.30 uur ds. M. Karens; Meliskerke 9.30 uur en 19.00 uur ds. Moens en 14.30 uur leesdienst; Middelburg-Centrum 9.30 uur en 18.30 uur leesdienst en 14.00 uur ds. Moens; Middelburg-Zuid 9.30 uur en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Van Manen; Mijdrecht 19.15 uur ds. Van der Net; Moerkapelle 9.30 uur leesdienst (doventolk); Naaldwijk 19.00 uur ds. Driessen; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Nieuwe Tonge 14.30 uur ds. Van Manen; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Ooltgensplaat 18.00 uur ds. C. Harinck; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. Hakvoort; Oosterland 14.30 stud. Bredeweg; Oostvoorne 10.00 en 15.30 uur stud. Boeder; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. P. Blok; Oudemirdum 9.00, 11.00 en 19.00 uur ds. Kleppe; Poederoyen 9.30 en 18.30 uur ds. Heijkamp; Poortugaal 18.30 uur stud. Labee; Puttershoek 10.00 en 15.30 uur ds. C. Harinck; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 uur ds. Brugge; Rijssen-Noord 9.30 uur en

18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 uur en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. Verweij en 19.00 uur ds. Terlouw; Rotterdam-Centrum 10.00 en 16.00 uur stud. Labee; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 uur ds. Mijnders en 16.30 uur ds. Verweij; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. Hofman en 19.00 uur ds. Silfhout; Sint Annaland 14.15 uur ds. De Jongste; Soest 19.00 uur ds. L. Blok; Spijkenisse 15.00 uur ds. P. Mulder; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. Melis; Terneuzen 15.00 uur ds. Van Gelder; Tholen 10.00 uur en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Gunst; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Utrecht 19.00 uur ds. Van Belzen; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Van Belzen; Vlaarding 15.30 uur ds. W. Harinck; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. Van Krimpen; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 18.00 uur ds. Van der Poel; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Eckeveld; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Veenendaal.

■ DINSDAG 17 JULI 2007

Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 19.30 uur ds. De Heer; Enter 19.30 uur stud. De Waard; Kampen 18.30 uur ds. Kattenberg (huw.bev.); Nijkerk 19.30 uur ds. Silfhout; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Tuinier; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Uddel 19.30 uur ds. W.J. Karels (voor de Zending); Westkapelle 19.30 uur ds. Van Dieren.

■ WOENSDAG 18 JULI 2007

Andijk 19.30 uur ds. Driessen; Borssele 19.30 uur ds. Van Dieren; Brakel 19.30 uur ds. Hoogerland; Drachten 19.30 uur ds. De Heer; Elspeet 19.30 uur ds. Van Belzen; 's-Gravenpolder 19.30 uur ds. Moens; Herkingen 19.30 uur ds. P. Mulder; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Visscher; Leerdam 19.30 uur stud. Joosse; Nieuwdorp 19.30 uur ds. Schipper; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. Van Manen (bev.ambtsdr.); Ouddorp 19.30 uur ds. Brugge; Poederoyen 19.30 uur ds. Beens; Poortvliet 19.30 uur ds. Van Gelder; Rilland-Bath 19.30 uur ds. Vermeij; Scherpenisse 19.30 uur ds. G. Pater; Soest 19.30 uur ds. Van Boven; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. Van Aalst; Stolwijk 19.30 uur ds. Melis; Zwolle 19.30 uur stud. Labee.

■ DONDERDAG 19 JULI 2007

Aalburg 19.30 uur ds. Brugge; Alphen a/d

Rijn 19.30 uur ds. M. Karens; Berkenwoude 19.30 uur ds. Schot; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. Verweij; Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. Schreuder; Klaaswaal 14.15 uur ds. Van Aalst (huw.bev.); Marknesse 19.30 uur ds. Kleppe; Mijdrecht 19.30 uur ds. P. Mulder; Naaldwijk 19.45 uur ds. Hogchem; Oosterland 19.30 uur ds. De Jongste; Rhenen 19.30 uur ds. Verschuure; Spijkenisse 19.45 uur ds. Tuinier; Westzaan 19.30 uur ds. Van Eckkeveld.

■ VRIJDAG 20 JULI 2007

Aagtekerke 14.45 uur ds. Tuinier (huw. bev.).

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur. U bent hartelijk welkom in de inloop/bijbelshop 't Wuiver, Stationsweg 96a, Alkmaar (t.o.NS- en busstation). Openings-tijden: dinsdag t/m vrijdag van 10.00-16.00 uur, zaterdag van 13.00-17.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur.

Steun het evangelisatiewerk door uw gift en belangstelling. Breng eens een bezoek aan onze evangelisatiepost. Hartelijk welkom! Openings-tijden: dinsdag tot en met zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; kerkgebouw "De Bron", Oude Bareellei 64; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

U bent ook hartelijk welkom in het inloophuis, geopend op dinsdag van 10.00-15.00 uur, donderdag van 15.00-21.00 uur en zaterdag van 11.00-15.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. van den Boogaart; in verband met de verbouwing zijn de samenkomsten in het Prot. Chr. Zorgcentrum "Zonnehof", Prof. Gimbrérelaan 30 in Tilburg. Samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur.

ADVERTENTIES

't Boekenhoekje

Het adres voor verantwoorde lectuur

Leesboeken
Kinderboeken
Bijbels (Statenvertaling)
Psalmboeken
Theologische werken
Verklaringen van
Bijbel, Catechismus e.a.
Levensbeschrijvingen

Diverse (wens-) kaarten
Cadeau-artikelen
CD's
Muziekcassettes
Bladmuziek

Kom gerust eens snuffelen
in onze gezellige winkel

Openings-tijden:
Dinsdag t/m Vrijdag van 9.00u tot 16.00u
Zaterdag van 9.00u tot 13.00u

Goudenregenstraat 24
3906 CM Capelle a/d IJssel
tel. (0181) 440 22 12
privé (0181) 451 26 82

Te huur: Opheusden:
Woonruimte voor 1 meisje of
vrouw. Bijzonder geschikt voor
alleenstaande of studierend.
Tel. 0488-441489 of 06-51148856

Te koop stacaravan op **De Hofstee**
in Nunspeet met 3 sl. k. 3 jaar oud
op ± 200 m2. Het park is het hele
jaar open, alles compleet o.a. was-
machine/droger, nieuwe blokhut
enz. Vr. prijs € 25.000,-
Inl. + foto's, tel. 0186-613788.

BEGRAFENISVERZORGING KINA
010 - 458 31 12
Rotterdam, Drechtstreek, Krimpenerwaard, Gouda
D.W. Schipper 010-4506626 J. Koornman 0182-581932
Capelle aan den IJssel Gouda

Te huur: ruime, zonnige
KAMER voor studente
(of jonge werkende vrouw),
nabij Leeuwarden en dicht bij OV.

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horsssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horsssen.com
www.van-horsssen.com

Het juiste adres voor:
Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
voor jong en oud, Voordeelboeken,
Tweedehands, CD's en bladmuziek.

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen,
Rotterdam, Gouda, den Haag
en omstreken.
Opbaarmogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.
Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

Andante is dealer van
JOHANNUS - CONTENT--DOMUS

ma gesloten
di - vr 09.00 - 12.00 / 13.30 - 17.30
vr avond 18.30 - 21.00
za 09.30 - 12.00 / 13.30 - 17.00
rijke collectie bladmuziek ook Nieuw en CD's

**ORGELCENTRUM
ANDANTE**

A. van Oatadeleaan 35
3904 TJ VEENENDAAL

Tel: 0318 - 50 50 63
Fax: 0318 - 50 58 51

info@andanteorgels.nl
www.andanteorgels.nl

DE SPECIALIST IN HUIJKAMERS EN KERKORGELS

Wij verzorgen begravenissen in alle
plaatsen op de Veluwe en in Rijssen
en aangrenzende gebieden.

Geen crematies.

Ongeacht bij welke begrafenisvereniging
of begrafenisfonds men is aangesloten.

Begrafenisverzorging Vos

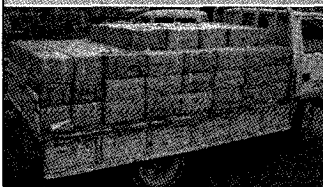
Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
tel. (0577) 401689, fax (0577) 401027

BEGRAFENISVERZORGING VOS - VERTROUWD VERZORGD

Ondergronds, maar onmisbaar

Steun het drukken van reformatorische lectuur in China!

stort uw gift op **3473.76.029** ten name van Hudson Taylor/SBHC

HUDSON TAYLOR

Stichting Bijbelse Hulpverlening China

voor info of voorlichting bel 06 200 13 173

NatuursteenHuis

vakmensen vertalen uw wensen

- **Marmer, graniet en hardsteen** (voor binnen & buiten)
- **Grafmonumenten**
- **Vakkundig advies**

Goes tel (0113) 216555
Middelburg tel (0118) 612579

voor leveringen buiten Zeeland

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken

Neem voor meer informatie contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten

Begravenis Verzorging Tollenaar

Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - Geen crematies

BOEDER COMFORT KLEDING

Ambtskleding

- Kostuums: 2- en 3-delig zwart - grijs - e.a.
- Preekjassen- Jacquets - Pantalons
- Streppantalons - Overhemden
- Stropdassen - Sokken - Overjassen
- Hoeden - Schoenen

Glashorst 123a Scherpenzeel (Bezoek graag op afspraak)
Telefoon: 06-53215334 / 033-2778068 / 2589830

SERVICE AAN HUIS MOGELIJK!

KLASSE MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels is hoofddealer van:
Johannus - Eminent Domus - Ahlborn

tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nrd., Ormelingsstraat 36
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Wij verzorgen begravenissen in Veenendaal, Ede, Bennekom, Wageningen, Rhenen e.o.

RST
Zorgverleners

KRAAMZORG

THUISZORG

RST Zorgverleners.
800 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg, wijkzorg, gespecialiseerde verzorging, verpleging, (huishoudelijke) verzorging: 0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of info@rstzorg.nl.

Identiteit
Kwaliteit!

Tel. (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

Te huur **ruime vakantiewoning** in **Zuid-Alberta, Canada**, omgeving van Lethbridge. Prachtig gelegen, uitzicht op rivier, prairie en Rocky Mountains, dichtbij dorp en kerken. Voor inlichtingen 00-1403-553-4023. Hollands sprekend.

EEN WAARDEVOL BOEK

met actuele thema's

Drs. A. Vergunst

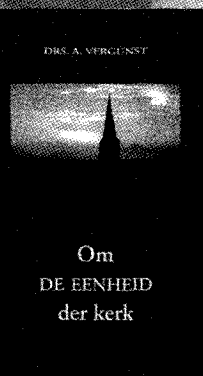
OM DE EENHEID DER KERK

Ds. Vergunst (1926-1981) nam in het geheel van de Gereformeerde Gemeenten een grote plaats in. Vóór alles was hij dienaar van het Goddelijke Woord. Ds. Vergunst had oog voor de gehele kerk in Nederland. Daarnaast had hij zijn eigen kerkverband van harte lief.

In 1983 verscheen het boek *Neem de wacht des Heeren waar*. Dit boek bevatte een aantal artikelen en lezingen.

In *Om de eenheid der kerk* zijn de hoofdstukken 'Tot opbouw van de kerk des Heeren' en 'Naar de regel van de Schrift' opgenomen.

Geb. 193 blz.

Om
DE EENHEID
der kerk

Gebr. Koster

Nijmegenstraat 17, 3771 AW Barneveld
tel. 0342 - 41 69 86

voor
6.95
van
16.50